NI DALILI ZIPI ZA ULEMAVU WA KUSIKIA KWA WATU WAZIMA NA WATOTO?

- Mtu anaweza kuwa na Usikivu hafifu au Uziwi. Hali hii inaweza kujitokeza kwenye Sikio moja au Masikio yote mawili
- Ulemavu wa Kusikia hauna Athari yoyote kwenye mfumo wa Akili ya mtu
- Watu wazima: Mtu anaweza kushindwa kusikia sauti yoyote vizuri au kumsikia mtu anayemuongelesha. Hali hii inaweza kutafsiriwa vibaya na mzungumzaji.
- **Watoto:**
  - *Kushindwa kujibu au kuonesha hali dhaifu ya Muitikio wa Sauti yoyote inayosikika kwenye Mazingira*
  - *Kutomgeukia Mlezi pale anapoongeleshwa*
  - *Kutoiga sauti au Matamshi (kuanzia Umri wa wa miezi 3-6)*
  - *Kubwabwaja kusiko kwa kawaida au kushindwa kutamka maneno ya awali (kuanzia Umri wa miezi 6-10)*

UNAWEZAJE KUSAIDIA MAKUZI YA LUGHA NA MATAMSHI KWA MTOTO MWENYE ULEMAVU WA KUSIKIA?

- Kama ilivyo kwa Watoto wengine, Watoto wenye Ulemavu wa Kusikia wana uhitaji wa Kuwasiliana na wengine
- Watoto wanajifunza Lugha kwa njia ya kucheza na kuzungumza na Walezi wao. **Usiache kuzungumza na Mtoto wako hata kama hakusikii vizuri!**
- Mlezi anaweza kutumia njia mbalimbali za kimawasiliano ili kumsaidia Mtoto mwenye Ulemavu wa Kusikia kumuelewa na kufuatilia kwa usahihi kile anachomuongelesha.
- **Njia hizi za kimawasiliano zinaweza kutumiwa tunapowasiliana na Watu wenye Ulemavu wa Kusikia kwa ujumla:**
  - ***Kumgusa*** *Mtoto/Mtu mzima unapotaka kuwasiliana naye ili kumuwezesha kuwa makini na kile unachotaka kuwasiliana naye*
  - ***Kuwa karibu*** *na Mtoto/Mtu mzima unapowasiliana naye*
  - ***Kumtazama usoni*** *Mtoto/Mtu mzima unapowasiliana naye*
  - ***Kupunguza au kuondoa Sauti yoyote*** *(kwenye Mazingira) ambayo inaweza kuondoa Utulivu kati yenu*
  - *Kuzungumza pole pole*
  - ***Kuzungumza kwa namna tofauti tofauti*** *ambazo zitamfanya Mtoto/Mtu mzima kukuelewa (sauti, melodi)*
  - ***Kukata kata Mazungumzo*** *ili kumuwezesha Mtoto/Mtu mzima kutafakari kile ulichozungumza*
  - ***Kutumia Alama mbalimbali usoni na vitendo*** *ili kuwezesha kile unachozungumza kueleweka*

NI KWA JINSI GANI UWEZO WA KUSIKIA UNASAIDIA MAKUZI YA LUGHA NA MATAMSHI KWA MTOTO?

- Uwezo wa Kusikia una mchango mkubwa katika Makuzi ya Lugha na Matamshi kwa Mtoto
- Usikivu unamuwezesha Mtoto kushirikiana na Mlezi kwa njia mbalimbali na mazingira kwa ujumla, Mambo ambayo ni muhimu sana katika Makuzi ya Lugha na Matamshi
- Kwa njia ya Kusikia, Mtoto anaweza kutambua na kujifunza kutumia:
  - ***Sauti mbalimbali***
  - ***Melodi ya Sauti***
  - ***Sauti za Matamshi yao wenyewe na kubwabwaja***
  - ***Kanuni na Miundo mbalimbali ya Lugha mama***
  - ***Sauti na Matamshi kuzungumzia mahitaji yao***

NI KWA JINSI GANI ULEMAVU WA KUSIKIA UNAWEZA KUATHIRI MAKUZI YA LUGHA NA MATAMSHI KWA MTOTO?

- Ulemavu wa Kusikia unaweza kuchelewesha makuzi ya Lugha na Matamshi kwa Mtoto. Hii inategemea ukubwa wa tatizo na aina ya Ulemavu wa Kusikia
- Ulemavu wa Kusikia unaweza kumfanya Mtoto kushindwa:
  - *Kujifunza jinsi ya kuwasiliana au kuwasilisha Mahitaji yake kwa wengine*
  - *Kujifunza na kutamka Sauti za Maneno, Melodi na Maneno ya lugha yake*
  - *Kujifunza jinsi ya kutofautisha/kutumia Sauti katika Mawasiliano*
  - *Kushirikiana na watu wengine katika Mazingira yake (mf. Mlezi au Mgeni)*

NI MAMBO GANI YANAWEZA KUSABABISHA ULEMAVU WA KUSIKIA?

- Kuumia sikioni (mf. Vitu vyenye ncha kali, kumpiga mtu kofi (kwa nguvu) sikioni)
- Maambukizi Masikioni/Koromeo (kwa muda mrefu)
- Maambukizi ya Magonjwa na Virusi (wakati wa ujauzito)
- Madhara ya Dawa (kwa Mtoto au Mama wakati wa Ujauzito)
- Athari za kurithi (genetic)
- Kelele zilizo kithiri
- Uchafu, Wadudu au Vitu ndani ya Sikio
- Uchafu/Asali sikio iliyokithiri

NIFANYE NINI ILI KUEPUKA ULEMAVU WA KUSIKIA?

- **Epuka kuumia sikioni**
- **Uwe mwangalifu unaposafisha Sikio: Usitumie vitu vyenye ncha kali**
- **Epuka kelele zilizokithiri**
- **Utafute Ushauri wa kitaalamu (hospitalini) endapo Mtoto wako ana Maumivu ya Sikio, Puani au kwenye Koromeo**

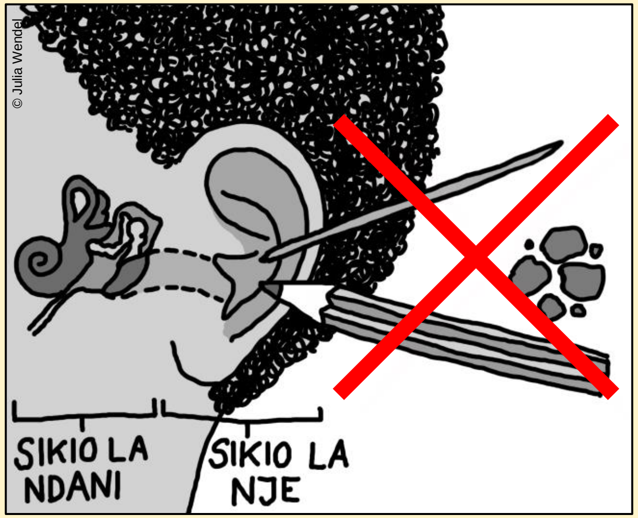

NI WAKATI GANI WA KUTAFUTA USHAURI HOSPITALINI AU WA KIDAKTARI?

- Pale unapogundua kuwa Mtoto wako hasikii vizuri
- Sababu nyingine ni:
  - ***Maumivu ya Sikio yaliyokithiri***
  - ***Majimaji (Damu, Usaha) unaotoka sikioni***
  - ***Harufu mbaya sikioni***
  - ***Maambukizi sikioni, kuuumia sikioni, vitu visivyotakiwa sikioni)***
  - ***Kupoteza Usikivu gafla***
  - ***Maumivu ya Sikio, Puani au kwenye Koromeo***

MAELEZO KWA AJILI YA MAWASILIANO

KWA MAELEZO ZAIDI WASILIANA NA:

KITUO CHA WATOTO YATIMA IRENTE
SIMU:

0754 844 777
0714 157 837

MHUSIKA:

____

____

Sebastian Kolowa Memorial University SEKOMU — IRENTE CHILDREN'S HOME — Leibniz Universität Hannover

© 2019 Prof. Dr. Ulrike Lüdtke,
Leibniz Universität Hannover
– All Rights Reserved –

ulrike.luedtke@ifs.uni-hannover.de

Niedersächsisches Ministerium für Soziales, Gesundheit und Gleichstellung

Kipeperushi hiki kimetengenezwa kwa msaada wa Wizara ya Ustawi wa Jamii, Afya na Fursa Sawa ya Jimbo la Lower Saxony, Ujerumani

MAFUNZO YA MALEZI YA AWALI NA MAKUZI YA MATAMSHI NA LUGHA KITUO CHA WATOTO YATIMA IRENTE, FEB 2018 – SEP 2019

ULEMAVU WA KUSIKIA

Tunawashukuru washiriki wote wa Mafunzo kwa kutunga maudhui na kupigapicha mbalimbali zilizomo kwenye kipeperushi hiki.

Kwa sababu za kimaadili, tunadiriki kutoonyesha sura za watoto walioko kwenye picha.